

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

23 maart 2006

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Frans Peeters, Rudi Daems, Kris Van Dijck en Bart Martens
en mevrouw Margriet Hermans –**

**betreffende de reconversie van de Kempen naar aanleiding van
recente ontwikkelingen in de nucleaire sector**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door mevrouw Annick De Ridder**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Marc van den Abeelen.

Vaste leden:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heren Johan Deckmyn, Pieter Huybrechts, Jan Penris, Freddy Van Gaever;

de heren Jos De Meyer, Frans Peeters, Johan Sauwens, Etienne Schouppe;

de heer Marc Cordeel, mevrouw Annick De Ridder, de heer Marc van den Abeelen;

de heren Flor Koninckx, Bart Martens, Joris Vandenbroucke.

Plaatsvervangers:

de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heren Christian Verougstraete, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, Tom Dehaene, Jan Verfaillie;

de heren Patrick Lachaert, Hugo Philtjens, Jul Van Aperen;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, Robert Voorhamme.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Peumans.

Zie:

675 (2005-2006)

– Nr. 1: Voorstel van resolutie

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING EN BESPREKING	4
1. Tussenkomst van de heer Rudi Daems	4
2. Tussenkomst van de heer Kris Van Dijck	5
3. Tussenkomst van de heer Pieter Huybrechts	6
4. Tussenkomst van de heer Eloi Glorieux	6
5. Tussenkomst van de heer Frans Peeters.....	6
II. STEMMING	7

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie behandelde op 22 maart 2006 het voorstel van resolutie van de heren Frans Peeters, Rudi Daems, Kris Van Dijck en Bart Martens en mevrouw Margriet Hermans betreffende de reconversie van de Kempen naar aanleiding van recente ontwikkelingen in de nucleaire sector (*Parl. St.* Vl. Parl. 2005-06, nr. 675/1).

I. TOELICHTING EN BESPREKING

1. Tussenkoms van de heer Rudi Daems

De heer *Rudi Daems* wijst erop dat het voorstel van resolutie reeds enige tijd geleden werd ingediend, naar aanleiding van de beslissing van Belgonucleaire om 261 personeelsleden in Mol-Dessel een vooropzeg te geven.

Een aantal Kempense parlementsleden heeft hierover overleg gepleegd. Het gaat immers mogelijk om slechts één van de problemen die zich zullen voordoen met betrekking tot de nucleaire activiteit. Bijna 1800 mensen zijn rechtstreeks tewerkgesteld in deze sector.

Het voorstel van resolutie geeft een aantal gemeenschappelijke standpunten weer van parlementsleden over de partijgrenzen heen. Het dossier is nog in volle ontwikkeling. Er wordt nog gediscussieerd over de berging van laagradioactief afval, over de ontmanteling van Belgonucleaire, de toekomst van SCK en de toekomst van de Kempen als regio.

Het voorstel van resolutie komt volgens de heer Daems op een zeer actueel moment. De gemeenteraden van Fleurus en Farciennes hebben onlangs beslist om te bedanken voor de berging van laagradioactief afval op hun grondgebied. Daardoor verschuift de focus naar de regio Mol-Dessel.

In het verhaal van Electrabel, Suez en Gaz de France is de provisie voor het nucleair passief actueler dan ooit.

Er doen volgens de heer Daems geruchten de ronde dat de directie van Belgonucleaire zou overwegen om de ontmanteling niet te gunnen aan een Belgisch bedrijf, namelijk Belgoproces, maar wel aan een Frans of Zweeds bedrijf.

In het voorstel van de resolutie komt ten eerste het gemeenschappelijk standpunt aan bod dat de Kempen als regio nood heeft aan een reconversieplan. De nucleaire kennis moet worden behouden en zelfs versterkt, onder meer om de veiligheid te garanderen en om de nucleaire installaties in de toekomst te ontmantelen. Dit geldt ook voor de installaties in bijvoorbeeld Doel en Tihange. Ten tweede is er nood aan reconversie naar onder meer milieu- en energie-technologie.

De meerderheidspartijen en Groen! erkennen vervolgens dat de regio heel wat mogelijkheden heeft voor de uitbouw van een economische en kennispool inzake energie- en milieutechnologie. Zo heeft Janssen Pharmaceutica een in Vlaanderen ongekend budget voor onderzoek en ontwikkeling. Bovendien bestaat er een zeer sterke kennisconcentratie in het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) en de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), met mogelijkheden voor spin-offs. Bovendien is er de Katholieke Hogeschool Kempen, die verbonden is aan de KULeuven, die van technologie een speerpunt heeft gemaakt. In Mol wordt er een technologievallei ontwikkeld.

De heer Daems wijst er vervolgens op dat het de bedoeling is om een sterk Vlaams front te vormen dat een signaal geeft aan de federale regering. Er moet met name gestreefd worden naar een Belgische verankering van de ontmanteling van Belgonucleaire. Uit meerdere bronnen blijkt immers dat de ontmanteling mogelijk niet in handen zou komen van het nabijgelegen bedrijf Belgoproces, maar wel van een Zweeds of Frans bedrijf. Dit mag niet gebeuren. De spreker wijst er in dit verband op dat Belgonucleaire voor vijftig percent in handen is van de Belgische overheid. De federale regering moet zorgen voor een Belgische verankering, al was het maar om een deel van de verloren gegane tewerkstelling uit Belgonucleaire op te vangen.

De federale regering moet bovendien snel een ontmantelingsvergunning afleveren, zodat een deel van de personeelsleden van Belgonucleaire waaraan een vooropzeg werd gegeven, nog voor een periode van vijf jaar aan de slag zou kunnen blijven.

De provisie, die vandaag geraamd wordt op een kleine 4 miljard euro, wordt alsmaar verder weg geparkeerd van Brussel. De federale overheid moet spoedig een wetgevend initiatief nemen, om ervoor te zorgen dat de provisie opnieuw in Brussel terecht komt, en bijvoorbeeld geparkeerd wordt bij het NIRAS.

De heer Daems wijst erop dat de Groen!-fractie vorige week een signaal heeft gegeven in verband met de berging van laagradioactief afval. De voorwaarden voor berging van dit afval in Mol en Dessel zijn op dit ogenblik niet vervuld. Daarom moet er ook in dit verband een signaal worden gestuurd naar de federale regering. Er moet in de eerste plaats duidelijkheid komen over voor welk type van afval en voor welk type van berging er zal gekozen worden. Bovendien moet er duidelijkheid komen over welk soort economische compensaties deze regio moet krijgen. Dit is een *conditio sine qua non* om laagradioactief afval in de Kempen te aanvaarden.

2. Tussenkoms van de heer Kris Van Dijck

De heer *Kris Van Dijck* wijst erop dat het probleem ruimer is dan de regio van de Kempen. Het gaat om de berging van laagradioactief afval dat over heel België werd geproduceerd.

De heer Van Dijck geeft aan dat het probleem niet lokaal, maar wel regionaal is. Het arrondissement Turnhout heeft sociaal-economisch nagenoeg dezelfde parameters als de provincie Limburg. In de regio worden er terecht heel wat initiatieven genomen naar Limburg toe om aan reconversie te doen, om aan duurzaamheid te werken en om tewerkstelling te creëren.

De regio van de Kempen zit tussen twee stoelen. Ze situeert zich geografisch tussen Antwerpen en Limburg. De cijfers worden opgetrokken door de metropool Antwerpen. Daardoor dreigt de regio van de Kempen vergeten te worden. De provincie Limburg beschikt over eigen organen om initiatieven te nemen. Een arrondissement als Turnhout dat met soortgelijke problemen kampt, beschikt niet over een dergelijke structuur.

De heer Van Dijck is verheugd dat er een gemeenschappelijk standpunt kon worden gevonden over de partijgrenzen heen. Bijna een jaar geleden schoven het Strategisch Plan Kempen, de Stichting van de Kempen en het vernieuwde Resoc een aantal eisen naar voor, waaruit blijkt dat men weet in welke richting men wil gaan. Er moeten alleen een aantal beslissingen worden genomen, vaak van financiële aard, om een en ander op het juiste spoor te zetten.

Eind jaren negentig werden een aantal gemeenten opgenomen in het doelstelling 2-gebied, waarvoor Europese structuurfondsen ter beschikking werden

gesteld om aan duurzame ontwikkelingen te kunnen werken.

De nucleaire sector staat volgens de heer Van Dijck voor een belangrijke uitdaging. Het gaat om een sector met een rechtstreekse tewerkstelling van 1800 personen. Deze sector heeft het nu al moeilijk. Vandaag zijn er problemen bij Belgonucleaire; morgen zou het wel eens FBFC kunnen zijn. Er moeten dus dringend maatregelen worden genomen. Vandaar dit voorstel van resolutie.

De nucleaire sector en het probleem van de berging van het radioactief afval betreffen een federale gelegenheid. Als echter straks het probleem van de berging en van de compensaties ter sprake komt, dan komt de Vlaamse overheid al vlug om de hoek kijken. Het is de Vlaamse overheid die een stedenbouwkundige vergunning zal moeten afleveren en die zal moeten zorgen voor een aantal ondersteunende maatregelen op het vlak van onder meer wegeninfrastructuur. De Vlaamse overheid is dus wel degelijk betrokken partij.

De heer Van Dijck schetst het probleem van de berging van het laagradioactief afval. Tot twintig jaar geleden werd dit afval in de zee gedumpt. Het verdrag van Londen heeft daaraan terecht een einde gesteld. Daarom werd het tijdelijk opgeslagen in Dessel. NIRAS heeft verschillende sites genoemd die geologisch gezien geschikt waren voor berging. Dit stuitte echter overal op een njet. Er waren zelfs eerste ministers die mee gingen betogen tegen mogelijke sites voor de berging van het afval.

In 1998 heeft de federale overheid beslist dat in die gemeenten waar er reeds nucleaire activiteit is, met de lokale bevolking zou worden onderzocht of er mogelijkheden bestaan voor definitieve berging. In 1999 heeft de gemeente Dessel beslist tot een partnerschap met NIRAS om een en ander gedurende drie jaar te onderzoeken. Uiteindelijk is dat vier tot vijf jaar geworden. NIRAS heeft de gemeente toen sterk ondersteund. In Mol is hetzelfde gebeurd. De studie in Dessel kreeg de naam STOLA (Studie en Overleg Laagradioactief Afval); in Mol kreeg de structuur de benaming MONA (Mols Overleg Nucleair Afval) mee. Ook in Fleurus en Farcennes werden dit soort studies uitgevoerd. In Doel en Tihange werd de uitvoering van dergelijke studies geweigerd.

De bedoeling van STOLA en MONA was om samen met de bevolking de vragen te beantwoorden in het

kader van een vzw-structuur. Er werd nagegaan of een en ander technisch haalbaar was, of de veiligheid voldoende werd gegarandeerd en wat de meerwaarde was voor de lokale bevolking. De compensaties maken dus inherent deel uit van het project.

Na de beslissing van de vzw moest de gemeenteraad een definitieve beslissing nemen. Volgens een beslissing van de regering van januari 1998 zou het dossier van de gemeenten die het project niet goedkeurden, worden afgesloten.

Anderhalf jaar geleden beslisten Dessel en Mol dat de berging onder strikte voorwaarden mogelijk is. Enkele weken geleden hebben de gemeenteraden van Fleurus en Farciennes het licht op rood gezet. Bij minister Verwilghen liggen er dus momenteel dossiers op tafel van twee gemeenten die bereid zijn om het probleem op te lossen onder strikte voorwaarden.

De heer Van Dijck begrijpt de zorg van Groen! dat niet aan de voorwaarden zou zijn voldaan. Minister Verwilghen moet aantonen dat de financieringsvoorwaarden vervuld zijn.

Dit alles staat niet in het voorstel van resolutie. Het moet volgens de spreker echter duidelijk zijn dat de bindende beslissingen van de gemeenten Dessel en Mol overeind blijven. De gemeente Dessel heeft vorige week nog uitdrukkelijk gesteld dat het dossier in zijn geheel moet worden goedgekeurd. De tijd dringt echter. Op dit ogenblik is er slechts een tijdelijke berging totdat er een definitieve oplossing is.

De heer Van Dijck wijst erop dat er in de regio voldoende knowhow bestaat in verband met de ontmanteling. Het bedrijf dat op dit vlak wereldfaam heeft, grenst aan Belgonucleaire. De federale overheid heeft een grote verantwoordelijkheid. Zij is voor 50 procent aandeelhouder. Ze kan zich dus niet achter de vrije markt verschuilen.

De spreker hoopt dat de Vlaamse overheid mee een partner kan zijn om voor deze regio oplossingen te vinden die zorgen voor duurzaamheid en veiligheid, voor een hogere tewerkstelling en die ervoor zorgen dat de ontmanteling in optimale omstandigheden kan gebeuren.

3. Tussenkost van de heer Pieter Huybrechts

Volgens de heer *Pieter Huybrechts* leidt een beslissing van de vorige federale regering tot werkgelegenheidsverlies in de nucleaire sector in de Kempen. De vorige federale regering besliste immers om de kernenergie

af te bouwen tegen 2025. De nucleaire sector de nek omwringen om vervolgens te klagen over de verdwenen arbeidsplaatsen, is volgens de spreker schijnheilig.

Ondanks het feit dat de indieners van dit voorstel van resolutie het cordon sanitaire belangrijker vinden dan de werkgelegenheid, zal het Vlaams Belang het goedkeuren. De spreker hoopt dat de VLD haar gezond verstand terugvindt, zodat werkgelegenheid en deskundigheid niet definitief verloren gaan.

4. Tussenkost van de heer Eloi Glorieux

De heer *Eloi Glorieux* benadrukt dat de sluiting van Belgonucleaire los staat van het nucleaire uitstapscenario. Belgonucleaire maakt mox-brandstof voor kerncentrales. In 1993 besliste de federale regering om op termijn geen gebruik meer te maken van mox-brandstof. Zelfs als de kerncentrales na 2015 open blijven, zal er geen mox-brandstof meer gebruikt worden. Beide elementen door elkaar halen, is volgens de spreker demagogisch en dient de werkgelegenheid niet.

Uit het voorstel van resolutie blijkt dat de indieners wel degelijk bezorgd zijn over de werkgelegenheid. In de Kempen is heel wat kennis over kernafvalbehandeling en onderzoek naar berging ervan. Deze expertise moet niet alleen bewaard, maar ook uitgebreid worden. Vlaanderen zit immers met een belangrijke nucleaire erfenis.

Daarnaast pleit de heer Glorieux voor een reconversie van de Kempense energiesector. Hij verwijst naar Hansen Transmissions in Lommel dat tandwielkasten voor windturbines maakt. Dat bedrijf zal 300 arbeidsplaatsen creëren. Volgens spreker maakt dat bedrijf deel uit van een sector die zowel voor de Kempen als voor Vlaanderen richtingaangevend is.

5. Tussenkost van de heer Frans Peeters

De heer *Frans Peeters* benadrukt hoe belangrijk dit voorstel van resolutie is voor de Kempen. Het voorstel van resolutie is gebaseerd op feiten: de Kempen telt heel wat arbeidsplaatsen in de bedreigde nucleaire sector. Belgonucleaire sluit binnenkort de deuren. In de Kempen is het voornamelijk de secundaire sector die voor werkgelegenheid zorgt. De Kempen is daarvoor heel kwetsbaar gezien de sterke concurrentie met lageloonlanden. De indieners dringen aan op een

proactief optreden van de overheid. Door reconversie moeten arbeidsplaatsen gered worden.

De Kempen moet bovendien zijn expertise bewaren. Deze expertise is nuttig voor de veiligheid van kerncentrales en bij de ontmanteling ervan. Talrijke onderzoeksinstellingen beschikken daarnaast over economisch belangrijke kennis.

Beweren dat er helemaal niets is in de Kempen, is volgens de heer Frans Peeters overdreven. Hij verwijst naar de VITO, het SCK en de Katholieke Hogeschool Kempen. Hij haalt ook recente studies aan zoals het Toekomstplan Kempen 2005-2015 en het tienpuntenprogramma van het streekplatform. Er is volgens de spreker voldoende informatie voorhanden om een reconversieplan op te stellen. Het is aan de Vlaamse Regering om in overleg met de federale regering ervoor te zorgen dat de geleverde inspanningen resultaat opleveren.

II. STEMMING

Het voorstel van resolutie van de heren Frans Peeters, Rudi Daems, Kris Van Dijck en Bart Martens en mevrouw Margriet Hermans betreffende de reconversie van de Kempen naar aanleiding van recente ontwikkelingen in de nucleaire sector (*Parl. St.* VI. Parl. 2005-06, nr. 675/1) wordt unaniem met 12 stemmen aangenomen.

De verslaggever,

Annick
DE RIDDER

De voorzitter,

Marc
VAN DEN ABEELEN
